

**REPUBLIKA E SHQIPËRISË
INSTITUTI I ZHVILLIMIT TË ARSIMIT**

PROGRAMI I KURRIKULËS PËR SHKOLLAT E MESME SPORTIVE

FUSHA: GJUHË E HUAJ

LËNDA: GJUHË ANGLEZE

**PROGRAMI I LËNDËS
GJUHË ANGLEZE
PËR KLASËN E 12-TË**

Koordinatorë: Erifili Hashorva

Redaktore letrare: Vjola Grillo

Përgjegjëse sektori: Marita Hamza

TIRANË, NËNTOR 2010

Programi i gjuhës angleze për klasën e 12-të për shkollat e mesme sportive është dokument zyrtar dhe ka për qëllim të arrijë dhe të realizojë standardet e mësimdhënies, të mësimnxënies dhe të vlerësimit të nxënësit në nivelin gjuhësor **B1.2**, sipas Kuadrit të Përbashkët European të Referencave për Gjuhët (KPER), duke mundësuar që nxënësi, nga përdorues i nivelit prag B1+ të gjuhës në klasën e 11-të, të bëhet përdorues prag i pavarur në përfundimin e mësimëve në klasën e 12-të.

Programi i klasës së 12-të për gjuhën angleze për shkollat e mesme sportive synon njohjen e mëtejshme të gjuhës dhe të kulturës së vendeve anglishtfolëse, në mënyrë që nxënësit të përgatiten mundësisht për studime të mëtejshme, si dhe për tregun e punës brenda dhe jashtë vendit.

Programi i klasës së 12-të për gjuhën angleze siguron ndërthurjen e njohurive të përfuara gjatë këtij programi me dijet e marra në lëndët e tjera, p.sh.: histori, gjeografi, biologji etj. Kjo lidhje ndërlëndore i shërben formimit të përgjithshëm kulturor të nxënësve, si pjesë e pandarë e arsimit të tyre profesional.

Programi i klasës së 12-të për gjuhën angleze siguron zhvillimin e personalitetit të nxënës/it, -es jo vetëm nëpërmjet gjuhës dhe kulturës angleze, por edhe nëpërmjet marrjes së përgjegjësisë në procesin e të nxënësve në gjuhën e huaj.

1. SYNIMI I LËNDËS

Programi i klasës së 12-të për gjuhën angleze synon:

- Të thellojë njohuritë dhe shprehjet gjuhësore duke zhvilluar të katër aftësitë: të dëgjuarit, të lexuarit, të folurit dhe të shkruarit, në mënyrë që nxënësi të mund të arrijë nivelin **B1.2** në përfundim të programit;
- të ndërgjegjësojë nxënësit për kulturën e vendeve anglishtfolëse;
- të aftësojë nxënësit të reagojnë ndaj dallimeve ndërmjet kulturave të dy gjuhëve;
- të trajtohen dhe të mësohen njohuritë gjuhësore e kulturore dhe teknike, duke i bërë ato lehtësisht të përdorshme në kontekste të caktuara kuptimore dhe praktike të jetës së përditshme.
- të zhvillojë komunikimin gjuhësor e ndërkulturor të nxënësve në përputhje me nivelin dhe moshën e tyre.

2. OBJEKTIVA TË PËRGJITHSHËM

Objektivat e përgjithshëm përcaktohen e detajohen sipas katër aftësive gjuhësore, fushave tematike dhe funksioneve gjuhësore. Ata janë të rëndësishëm për organizimin e procesit mësimor dhe vlerësohen nga mësuesi e vetë nxënësit. Për më tepër, parashtrimi i objektivave mundëson pavarësinë e nxënësve në procesin e nxënies.

Programi i klasës së 12-të i gjuhës angleze për shkollat e mesme sportive synon të pasqyrojë dhe të ndërthurë njohuritë e gjuhës angleze me lëndët e tjera, duke zhvilluar te nxënësi:

- Shkathtësinë me shkrim dhe me gojë;
- saktësinë me shkrim dhe me gojë;
- aftësinë për të lidhur situatat gjuhësore të krijuara në klasë me ato të jetës reale;

- aftësinë për të bërë dallimet ndërmjet kulturave të ndryshme.

Njohuritë e përshkruara në objektiva janë të detyruara për përdoruesit e programit dhe për të gjithë nxënësit.

3. OBJEKTIVA SIPAS STANDARDEVE

a) Objektiva sipas standardit në komunikim

Përshkrimi. Objektivat e standardeve në këtë fushë theksojnë thellimin e njohurive drejt nivelit gjuhësor B1.2, duke mundësuar që nxënësi, nga përdorues i nivelit prag B1+ të gjuhës në klasën e 11-të, të bëhet përdorues prag i pavarur, sipas tabelës së vlerësimit në Kuadrin e Përbashkët European të referencave për Gjuhët. Në këtë mënyrë, nxënës/it,-et bëhen të aftë të thellojnë ndërveprimin gjuhësor, për të realizuar më mirë komunikimin në gjuhën angleze. Në nivelin B1.2 sigurohet një pjesëmarrje më aktive në komunikim, duke përballuar situata më të ndërlikuara me një sasi dhe shkallë informacioni më të lartë.

Standardi	Objektiva
Komunikimi	<p>Në fund të klasës së 12-të, nxënës/i,-ja aftësohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Të ndjekë pa vështirësi biseda me shpejtësi normale; • të miratojë; • të kundërshtojë; • të përcjellë një informacion të kërkuar; • të shprehë pëlqimet e mospëlqimet; • të ndërveprojë; • të identifikojë mesazhin; • të hartojë; • të përshkruajë; • te përmbledhë mendimet duke nxjerrë përfundime; • të bëjë kërkime duke analizuar: <p>në situata të ndryshme, si p.sh.: jeta e përditshme në shkollë dhe jashtë saj, bota rreth nesh, bota e komunikimit, fusha e tij/saj profesionale sportive etj.</p>
Veprimtaritë e komunikimit	<p>Në fund të klasës së 12-të, nxënës/i,-ja aftësohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Të miratojë; • të kundërshtojë informacione të fushës së tij/saj të interesit; • të formulojë një ankesë; • të japë leje; • të urojë;

	<ul style="list-style-type: none"> • të shprehë keqardhje dhe dëshira; • të falë; • të kërkojë falje; • të nxisë; • të shprehë pëlqime dhe/ose mospëlqime; • të verifikojë: <p>për përvoja të ndryshme në situata të jetës së përditshme, si: festa, mbrëmje, takime, ditëlindje, udhëtime, shërbime të ndryshme të fushës së tij/saj etj.</p>
--	--

b) Objektiva sipas standardit në kulturë

Përshkrimi: Duke u mbështetur në njohuritë e mëparshme, nxënës/i,-ja zgjeron dhe thellon më tej njohuritë për elemente të ndryshme të kulturës së vendeve anglishtfolëse, duke bërë krahasime dhe duke vendosur marrëdhënie me kulturën e gjuhës amtare.

Standardi	Objektiva
Kultura	<p>Në fund të klasës së 12-të, nxënës/i,-ja aftësohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Të vendosë marrëdhënie ndërmjet kulturës amtare dhe kulturës së huaj; • të zotërojë njohuri të karakterit të përgjithshëm për të dhënat gjeografike, ekonomike e politike, si dhe të karakterit kulturor të vendeve anglishtfolëse; • të përdorë sipas regjistrave të ndryshëm të gjuhës (zyrtare, miqësore, konfidenciale, normale, informale etj.) rregullat e mirësjelljes të popullit, gjuhën e të cilit mëson, (përdorimi i urimeve, i përshëndetjeve, i formave të adresimit, i fjalëve të urta etj.); • të kërkojë fjalën në publik, duke përdorur gjeste, dhe duke mbajtur pozicion të përshtatshëm për ligjërimin; • të shmangë format urdhërore, duke i zbutur ato me kushtoren, kur shpreh një kërkesë; • të komentojë zhvillimet më të rëndësishme në fushat kulturore e artistike, si dhe rolin e personaliteteve më të rëndësishme.

c) Objektiva sipas standardit në formimin gjuhësor

Përshkrimi. Objektivat e standardit në këtë fushë e aftësojnë nxënës/in,-en të përdorë elemente gjuhësore në një shkallë vështirësie që i përket nivelit B1.2. Strukturat gjuhësore në këtë nivel realizohen nëpërmjet situatave të ndryshme ligjërimore, ku nxënës/i,-ja nxitet të praktikojë fjali dhe shprehje me përshkallëzim më të lartë vështirësie drejt nivelit B1.2, në situata më të ndërlikuara drejt një shkalle më të lartë saktësie.

Standardi	Objektivat
Elemente gramatikore	<p>Në fund të klasës së 12-të, nxënës/i,-ja aftësohet:</p> <ul style="list-style-type: none">• Të zgjedhojë;• të shkruajë;• të komunikojë;• të analizojë,• të përdorë;• të riprodhojë në mënyrë krijuese;• të bëjë hipoteza;• të argumentojë;• të përdorë në mënyrë krijuese foljen në kohë dhe kombinime të ndryshme; formën veprorë dhe pësore të foljes; foljet kalimtare e jokalimtare; struktura më komplekse të ligjëratës së drejtë dhe të zhdrejtë; fjalitë e përbëra (kushtore, dëshimore, kohore); dallimet kuptimore në përdorimin e formave të pashtjelluara; lidhëzat; format më të ndërlikuara të foljeve frazale e modale; përemrat vetvetorë, përemrat e pacaktuar; rendin e fjalëve në fjali; mbiemrat dhe format e tyre më të ndërlikuara; ndajfoljet dhe nyjat; emrat e përbërë; parashtesat dhe prapashtesat, nëpërmjet situatave të ndryshme nga jeta e përditshme.

4. OBJEKTIVAT SIPAS AFTËSIVE GJUHËSORE

Aftësia	Objektivat
Të dëgjuarit	<p>Në fund të klasës së 12-të, nxënës/i,-ja aftësohet:</p> <ul style="list-style-type: none">• Të ndjekë një ligjëratë ose parashtrim mbi tema të interesit personal e profesional, ku tema të jetë e njohur dhe paraqitja e drejtpërdrejtë, e thjeshtë dhe e ndërtuar qartë;• të ndjekë thelbin e një ligjërimi jo shumë të ndërlikuar;• të kuptojë, me pak sforcim, një pjesë të madhe të asaj që është thënë në praninë e tij nga folës vendas me kusht që

	<p>t'i jepet mundësia që të kërkojë nganjëherë përsëritje e riformulime.</p> <ul style="list-style-type: none"> • të kuptojë idetë kryesore të një materiali të regjistruar e disi të ndërlikuar, të karakterit profesional sportiv, e shprehur kjo me një gjuhë standarde; • të kuptojë një informacion faktik të drejtpërdrejtë, mbi tema të jetës së përditshme dhe të fushës së tij/saj profesionale sportive; • të kuptojë shumicën e emisioneve të lajmeve dhe të revistave televizive, tema e të cilave është e interesit personal, gjuha standarde dhe e artikuluar qartë; • të kuptojë saktë lajmërimet dhe mesazhet të përditshme mbi tema konkrete e teknike.
<p>Të lexuarit</p>	<p>Në fund të klasës së 12-të, nxënës/i,-ja aftësohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Të kuptojë me pak vështirësi tekste faktike mbi tema konkrete të përditshme, si dhe të fushës së tij profesionale; • të kuptojë tekste të një vështirësie mesatare që përmbajnë një fjalor të njohur, si dhe të identifikojë fjalë e shprehje të panjohura nga konteksti; • të njohë llojet kryesore të letrave standarde të zakonshme, mbi tema të njohura (kërkesë informacioni, porosi, konfirmime); • të gjejë një informacion specifik dhe të parashikueshëm në dokumentet e përditshme të thjeshta, si dhe manuale teknike (si: meny, lajmërimet, orare, udhëzime të ndryshme përdorimi, garanci, etj.); • të gjejë një informacion specifik në një listë, duke veçuar informacionin e kërkuar; • të identifikojë shenjat dhe tabelat e përditshme në vendet publike, të tilla si: rrugë, restorante, stacione; • të dallojë informacionin e duhur në shumicën e shkrimeve të thjeshta, si: në letra, në broshura dhe në artikuj të shkurtër të gazetave që përshkruajnë fakte; • të kuptojë artikujt e specializuar të fushës së tij/saj, edhe duke u konsultuar herë pas here me fjalorin për të verifikuar kuptimin; • të vlerësojë përshtatshmërinë e një informacioni, të një artikulli apo të një reportazhi me një gamë të gjerë temash; • të kuptojë, në mënyrë të mjaftueshme, përshkrimin e ngjarjeve, ndjenjave, dëshirave për të mbajtur një korrespondencë të rregullt me një mik; • të kuptojë mënyrën e përdorimit të një aparati elektronik, kur ai është i drejtpërdrejtë dhe i hartuar qartë.

<p>Të folurit</p>	<p>Në fund të klasës së 12-të, nxënës/i,-ja aftësohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Të komunikojë me siguri të kënaqshme mbi tema të njohura të zakonshme dhe që janë të lidhura me interesat e tij/saj; • të shkëmbejë duke verifikuar e konfirmuar informacione; • të shpjegojë me njëfarë sigurie se pse diçka përbën problem, duke diskutuar, krahasuar e përballur zgjidhjet; • të komentojë shkurt pikëpamjen e dikujt; • të vërë në dukje domethënien personale të fakteve dhe të përvojave, duke shprehur opinione mbi to; • të reagojë ndaj ndjenjave, të tilla si: habia, gëzimi, trishtimi duke i përcjellë ato te bashkëbiseduesi; • të formulojë një ankesë, duke parashtruar arsyet për të përfutur një zhdëmtim (duke kërkuar të kthejë një objekt të blerë me defekt); • të bëjë përmbledhjen e informacioneve dhe të argumenteve të dala nga burime të ndryshme në vija të trasha, edhe pse me pak vështirësi; • të kërkojë mendimin personal në diskutime me shokët duke shprehur deri diku qartë pikëpamjen e tij/saj në një debat; • të shprehë me mirësjellje pikëpamjen e tij/saj dhe të ftojë të tjerët të shprehin pikëpamjet e tyre mbi një temë të caktuar kulturore e sportive.
<p>Të shkruarit</p>	<p>Në fund të klasës vërë nxënës/i,-ja aftësohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Të shkruajë qartë tekste të strukturuar mirë mbi një gamë temash të përgjithshme dhe profesionale, duke lidhur një seri elementesh të dallueshme në një sekuencë lineare; • të bëjë përshkrime të thjeshta, të drejtpërdrejta mbi një gamë të gjerë temash të njohura brenda fushës së tij/saj të interesit; • të shkruajë një letër personale për të dhënë të rejat dhe për të shprehur mendimin e tij/saj mbi një temë profesionale, sportive ose kulturore, si: film, muzikë etj.; • të shkruajë shënime dhe letra personale për të kërkuar ose transmetuar informacione duke qartësuar pikat që i konsideron të rëndësishme; • të bëjë përmbledhjen e një përvoje, duke përshkruar ndjenjat dhe reagimet e tij/saj, në një tekst të thjeshtë e me rrjedhë logjike;

	<ul style="list-style-type: none"> • të shkruajë ese të thjeshta e të shkurtra mbi tema të interesit të përditshëm.
--	--

5. KËRKESA TË GJUHËS ANGLEZE NDAJ LËNDËVE TË TJERA

Programi i klasës së 12-të për gjuhën angleze për shkollat e mesme sportive, mbështetet në integrimin ndërlëndor, përmes njohurive gjuhësore të trajtuara në kontekste kuptimore, parashtruar në fusha tematike që ndërthuren edhe me lëndët e tjera.

Njohuritë e përgjithshme, si dhe ato të lëndëve të tjera që ndërthuren me ato të gjuhës angleze, u paraprijnë njohurive gjuhësore të gjuhës angleze të përshkruara dhe parashtruara në këtë program.

Por, pavarësisht nga sa u përmend më lart, programi i gjuhës angleze ka integrim ndërlëndor, i cili lidhet ngushtë me njohuritë që nxënësit marrin në lëndë të ndryshme, si: në matematikë, në kimi, në biologji, në lëndët e shkencave sociale dhe në informatikë apo në lëndët e formimit profesional. Më konkretisht, lëndët me të cilat mund të ndërveprojë gjuha angleze janë:

TIK-u, ku nxënës/i,-ja aftësohet të përdorë internetin, e-mailin, programe të ndryshme që e ndihmon atë të eksplorojë të rehat mbi botën që ai/ajo studion.

Artet, ku trajtohen tema rreth personaliteteve dhe kontributit të tyre në fushën e sportit, muzikës, modës dhe pikturës.

Gjeografia, njohuritë e së cilës mund të japin informacion, p.sh., për vendet turistike në Britaninë e Madhe, ShBA, Kanada etj., duke lehtësuar kuptimin e temave mbi turizmin, zakonet turistike, kulturën e pushimeve apo të kohës së lirë, parapëlqimet, shijet që lidhen me to etj.

Sociologjia, e cila mund të lehtësojë kuptimin e dokeve, zakoneve, vlerave shoqërore të një populli të huaj që kushtëzohen nga një kontekst shoqëror dhe nga një realitet i ndryshëm nga i yni. Vetë njohja e gjuhës së huaj dhe e një kulture të huaj kultivon te nxënës/i,-ja ndjenja të tolerancës, të pranimit të diversitetit etj., që lidhen ngushtë me zbatimin e të drejtave të njeriut dhe me edukimin qytetar.

Historia, me ngjarje dhe fakte të mëdha, mund të ndihmojë në formimin kulturor e intelektual të nxënës/it,-es, në njohjen e vlerave historiko-shoqërore të vendeve anglishtfolëse, në njohjen e personaliteteve të shquara etj.

6. KËRKESA PËR ZBATIMIN E PROGRAMIT

Programi i gjuhës angleze për klasën e 12-të për shkollat e mesme sportive, është dokument zyrtar. Ky program reflekton piketat ku do të mbështeten përdoruesit (mësues, punonjës të arsimit etj.) gjatë planifikimit të procesit të mësimdhënie/mësimnxënies, si dhe të vlerësimit.

Tipari kryesor i kurrikulës për shkollat e mesme sportive është dhënia në formë spirale e kompetencave gjuhësore, që nënkupton përsëritjen dhe rimarrjen e tyre në veprimtari dhe kontekste gjuhësore gjithnjë e në rritje. Për këtë arsye, përdoruesit e programit duhet të njihen me programet lëndore të lëndës së gjuhës angleze për klasat

paraardhëse, si dhe nivelin gjuhësor A.1, A.2, B.1, sipas Kuadrit të Përbashkët European të Referencave për Gjuhët.

Përderisa programi i gjuhës angleze për klasën e 12-të ndërthuret me programet e lëndëve të tjera, përdoruesit duhet të njohin edhe standardet e të gjitha fushave të tjera të të nxënësve dhe të gjitha programet lëndore të së njëjtës klasë.

Zbatimi i programit duhet të bëhet duke respektuar parimet e barazisë gjinore, etnike, kulturore, racore dhe fetare.

Zbatimi i programit realizohet nëpërmjet hartimit individual të planeve vjetore, semestrare dhe ditore, ku mësues/i,-ja ka liri veprimi në përputhje me nevojat e nxënësve.

A. Objektiva

Objektivat e parashtruar në programin e gjuhës angleze për klasën e 12-të janë të detyrueshëm për t'u realizuar si nga mësues/i,-ja, ashtu dhe nga nxënës/i,-ja. Kjo do të thotë se të gjithë nxënësve duhet t'u jepet mundësia që të nxënë atë që përshkruhet tek objektivat. Realizimi i objektivave në tema, kapituj e njësi mësimore dhe renditja e tyre është zgjedhje e lirë e zbatuesit të programit.

Meqenëse niveli i nxënësve brenda klasës është i ndryshëm, atëherë mësues/i,-ja duhet të bëjë një punë të diferencuar me nxënësit e tij/saj. Kjo kërkon që, përveç përcaktimit të objektivave të përgjithshëm të arritjeve, mësuesi të përcaktojë objektivat për nxënësit e nivelit të ulët, të nivelit mesatar dhe të nivelit të lartë.

B. Orët mësimore

Gjuha angleze për klasën e 12-të zhvillohet me **2 orë** mësimore në javë. Përdoruesit e programit duhet të respektojnë sasinë e orëve vjetore të lëndës së gjuhës angleze, mbasi sasia e orëve rekomandohet sipas fushave. Por, kjo nuk do të thotë se mësimdhënia / mësimnxënia do të zhvillohet në këtë renditje gjatë gjithë vitit shkollor. Mësuesit janë të lirë të ndryshojnë me 10% (shtesë ose pakësim) orët e rekomanduara për secilën fushë. Kjo do të thotë se, kur mësues/i,-ja ndeshet me vështirësi të caktuara në përmbushjen e objektivave të kapitullit, ai/ajo ngadalëson hapin, por mund të ecë më shpejt në realizimin e objektivave, kur vë re se nxënës/it,-et provojnë me shkrim apo me gojë një përvetësim të kënaqshëm në gjuhën angleze.

Afërsisht **70%** e orëve mësimore të përgjithshme në programin e gjuhës angleze për klasën e 12-të përdoret për shtjellimin e njohurive të reja lëndore dhe **30%** e tyre përdoret për përpunimin e njohurive (gjatë vitit shkollor dhe në fund të tij).

Shpërndarja e orëve mësimore

Gjuha angleze për klasën e 12-të zhvillohet me 2 orë mësimore në javë:

$$34 \text{ javë} \times 2 \text{ orë} = 68 \text{ orë vjetore.}$$

Gjatë shtjellimit linear të lëndës në tekst (në module e njësi mësimore) fushat ndërthuren me njëra-tjetrën. Mësues/i,-ja është i/e lirë të bëjë kombinimin e tyre brenda një moduli ose një njësie mësimore, pavarësisht renditjes dhe shpërndarjes së orëve për sa vijon:

Komunikimi dhe formimi kulturor zë 48 orë, të cilat ndahen sipas fushave:

34 orë mësimore për *kulturën dhe komunikimin* (70% e tyre do të jenë për trajtimin e lëndës së re, ndërsa 30% e tyre do të shërbejnë për përpunimin e njohurive; me përpunim do të kuptojmë, p.sh.: përforsimin e informacionit të marrë në tema përkatëse apo ushtrime për mendimin kritik rreth këtij informacioni).

14 orë për *aktet dhe funksionet e komunikimit* (70% e tyre do të shërbejnë për njohuritë e reja, ndërsa 30% e tyre do të përdoren për përpunimin e njohurive. Në këtë fushë, mësues/i,-ja bën përpunim njohurish për integrimin tërësor të lëndës. Ai/ajo jep detyra komplekse ku pasqyrohen njohuritë e përfuara sipas fushave në një modul).

Formimi gjuhësor zë 20 orë, në të cilat mësues/i,-ja shtjellon, në bashkëveprim me nxënësit, njohuri gramatikore dhe ushtrime gjuhësore gramatikore e leksikore (70% e tyre, që përbëjnë 14 orë mësimore, do të shërbejnë për trajtimin e strukturave të reja, ndërsa 30% e tyre, që përbëjnë 6 orë, do të shërbejnë për rimarrjen, përpunimin dhe përforsimin).

Realizimi i orëve të përgjithshme (**68 orë** në vit) është sa i detyrueshëm, aq edhe elastik. Është i detyrueshëm, sepse duhen zhvilluar të gjitha orët e planifikuara deri në fund të vitit shkollor. Është elastik, sepse shpërndarja përgjatë vitit dhe mbushja me material mësimor është kompetencë e mësues/it,-es të gjuhës angleze. P.sh.: 10% të orëve sipas fushave tematike, mësues/i,-ja është i/e lirë t'i përdorë si brenda një fushe për shtesë, ashtu edhe t'i transferojë te një fushë tjetër, në varësi të nevojave të nxënësve.

Sugjerohet që përmbajtja mësimore e lëndës së gjuhës angleze për klasën e 12-të për shkollat e mesme sportive të realizohet përmes fushave tematike, jo detyruese, të cilat gjejnë pasqyrim në tema, si: shokët, personaliteti, komuniteti, udhëtimet, figurat historike, sportet, mjeshtrë të sporteve, shkrimtarët, artistët, trupi dhe shëndeti, ushqimet dhe ushqyerja, gjeografia e gjuhës, mënyra e jetesës, profesionet, blerjet e ndryshme, shpikësit dhe shpikjet, teknologjia.

Përpunimi i njohurive

Përpunimi i njohurive synon rimarrjen dhe përforsimin e informacionit të marrë gjatë trajtimit tematik të përmbajtjes ose përsëritjen e elementeve të ndryshme gjuhësore.

Ai përfshin:

- Përsëritjen brenda një moduli (konceptet themelore);
- testimin e njohurive bazë;
- integrimin e njohurive të reja të një moduli me njohuritë e moduleve pararendëse;
- integrimin e njohurive të reja me njohuritë e lëndëve të tjera (edhe pse ky integrim do të përshkojë zhvillimin e çdo ore mësimi, gjatë përpunimit i duhet kushtuar kohë e veçantë);
- përsëritjen vjetore (pavarësisht nga ndarja në fusha tematike ose në module, lënda duhet parë si një e tërë);
- testimin vjetor (nuk është i detyruar).

Në orët mësimore që i përkasin përpunimit të njohurive dhe aftësive, mësues/i,-ja zhvillon edhe tema me nismën e tij/saj ose me kërkesën e vetë nxënësve. Këto tema mund të pikënisen nga ngjarje aktuale ose thjesht nga kureshtja e nxënësve.

Gjatë përpunimit të njohurive, vëmendje dhe kohë e posaçme duhet t' i kushtohet:

- Kultivimit të aftësive të përgjithshme, si p.sh.: të komunikimit, të zgjedhjes së informacionit, të menduarit kritik dhe krijues;
- kultivimit aftësive të posaçme gjuhësore: të dëgjuarit, të lexuarit, të folurit, të shkruarit;
- formimit të qëndrimeve, si p.sh.: qëndrimi etiko-social dhe qëndrimi gjatë punës në grupe të vogla.

Gjatë përpunimit të njohurive, nxënësve duhet t' u jepet mundësia të punojnë detyra tematike nga jeta e përditshme, projekte kurrikulare etj.

Rishqyrtimi vjetor, i cili bën pjesë në përpunimin e lëndës, synon të nxjerrë në pah dhe të përforcojë konceptet dhe metodat e kësaj lënde.

Metoda dhe strategji të mësimdhënies/mësimnxënies

Programi i klasës së 12-të orienton gjithë procesin e mësimdhënies/mësimnxënies së gjuhës angleze në nivelin **B.1.2.**

Mësues/i,-ja është i/e lirë të përdorë larmi metodash e strategjish të mësimdhënies/mësimnxënies për t'ua përshtatur nevojave të nxënësve në klasa të ndryshme. Ai /ajo i kombinon metodat gjatë procesit mësimor dhe i përshtat ato në bazë të zhvillimit në rritje të kompetencave gjuhësore dhe të zhvillimit të pavarësisë së nxënës/it,-es në vijueshmëri të këtij procesi.

Mësimdhënia ka në qendër të saj metodën komunikuese, metoda me bazë detyrën, metoda funksionale dhe ajo e situatave sa më afër jetës reale etj. Zhvillimi dhe përvetësimi i metodave gjatë mësimdhënies/mësimnxënies i aftëson nxënësit të shprehën me shkrim dhe me gojë ndërmjet njëri-tjetrit dhe shokëve e shoqeve të tyre në vendet anglishtfolëse.

Në këtë nivel gjuhësor zbatohen të gjitha strategjitë për katër aftësitë gjuhësore, por ato përshkallëzohen nga niveli në nivel në varësi të objektivave.

Këto metoda realizohen nëpërmjet strategjive dhe teknikave të ndryshme sipas aftësive gjuhësore të: të dëgjuarit, të folurit, të lexuarit, të shkruarit.

Të dëgjuarit

Për të zhvilluar aftësinë e të dëgjuarit, nxënës/i,-ja ushtrohet të ndjekë këto strategji:

- Të mbajë shënime gjatë dëgjimit;
- të klasifikojë çështjet që dëgjon;
- të përqendrohet e të zbulojë detaje të thjeshta;
- të hamendësojë çfarë flitet në magnetofon;
- të bëjë lidhje mes asaj që dëgjon dhe materialit vizual;

- të dëgjojë disa herë një tregim, këngë etj., për të kuptuar idenë kryesore, duke u përqendruar në fjalët që njeh;
- të përqendrohet te kërkesa e të dëgjuarit;
- të vërë qëllime dhe objektiva për zhvillimin e aftësisë së të dëgjuarit.

Të folurit

Për të zhvilluar aftësinë e të folurit, nxënës/i,-ja ushtrohet të ndjekë këto strategji:

- T'i kërkojë folësit të përsërisë çfarë tha, në rast moskuptimi;
- të kërkojë ndihmën e bashkëfolësit, kur nuk di kuptimin e ndonjë fjale apo shprehjeje;
- të përsërisë një pjesë të asaj çfarë thotë bashkëfolësi, për t'u siguruar për kuptimin e mesazhit që përcillet;
- të pyesë bashkëbiseduesin për të bërë të qartë atë që është thënë;
- të bëjë bisedë të ndërsjellë me bashkëbiseduesin.

Të lexuarit

Për të zhvilluar aftësinë e të lexuarit, nxënës/i,-ja ushtrohet të ndjekë këto strategji:

- Të kërkojë të dhëna që e ndihmojnë për të parashikuar përmbajtjen e tekstit, si: figura, titulli i mësimit etj.;
- të lexojë tekstin për herë të dytë, që të hamendësojë kuptimin e fjalëve të panjohura;
- të lexojë pyetjet rreth tekstit dhe të mendojë për përgjigjet e mundshme;
- të gjejë në tekst përgjigjet e pyetjeve, duke iu rikthyer disa herë leximit;
- të lexojë tekstin për të nxjerrë kuptimin kryesor.

Të shkruarit

Për të zhvilluar aftësinë e të shkruarit, nxënës/i,-ja ushtrohet të ndjekë këto strategji:

- Të mbajë shënime për informacionin që i duhet të përfshijë në detyrën e caktuar;
- të planifikojë paragrafët duke shkruar idenë kryesore të secilit paragraf;
- të plotësojë paragrafët me informacion mbështetës, si: shembuj, sqarime etj.;
- të kontrollojë lidhjen logjike të paragrafëve, duke përdorur lidhëzat përkatëse;
- të këmbëjë punën e tij/saj me atë të shokut/shoqes.

Parimet për zbatimin e programit

Vendosja e nxënësit në qendër të vëmendjes

Programi i gjuhës angleze për klasën e 12-të ndërtohet duke marrë parasysh njohuritë e nxënës/it,-es, aftësitë e grupmohës, interesat, talentin dhe përvojat vetjake. Kjo realizohet:

Së pari, përmes temave që u përshtaten interesave dhe nevojave të tij/saj gjuhësore dhe shoqërore;

së dyti, përmes vendosjes së objektivave të përshkallëzuar, që kalojnë nga niveli B.1+ drejt nivelit B.1.2;

së treti, përmes strategjive që nxisin ndërveprimin gjuhësor dhe komunikativ, duke e përfshirë nxënës/in,-en edhe në organizimin e veprimtarive dhe në përdorimin e teknikave që i përshtaten atij/asaj.

Krijimi i mjedisit të të nxënësit

Edhe në këtë fazë të mësimin të gjuhës, krijimi i një mjedisi shkollor fizik, emocional, sfidues dhe nxitës është i rëndësishëm për ecurinë e procesit mësimor. Atëherë kur nxënës/i,-ja ndihet i/e sigurt, mësimdhënia/mësimnxënia plotëson ndjeshëm nevojat e tij/saj dhe arrin objektivat e përcaktuar.

Organizimi i klasës

Ky element didaktik lidhet me aspekte, të tilla si: planifikimin i orës së mësimin, organizimi i etapave të mësimdhënies/mësimnxënies, organizimi i veprimtarive, përzgjedhja e materialeve autentike, përdorimi i mjeteve audio-vizuale.

Mësues/i,-ja nxit iniciativën e nxënës/it,-es për të eksperimentuar e për të vepruar me gjuhën me qëllim që të plotësojë nevojat e tij/saj. Për këtë përdor format e punës në grup apo në çift, duke i përfshirë nxënësit në situata komunikuese të ngjashme me ato reale, për të forcuar bashkëpunimin gjuhësor dhe për të nxitur lirshmërinë e të shprehurit.

Mësues/i,-ja i gërsheton këto herë pas here dhe në forma të punës së pavarur, ku nxënës/i,-ja krijon ose zgjidh vetë një situatë problemore.

Të mësuarit bashkëveprues/bashkëpunues

Përmes formave komunikuese të punës në grup apo në çift, gjatë organizimit të veprimtarive në klasë, mësues/i,-ja siguron ndërveprimin gjuhësor si përcaktues në perfeksionimin e aftësive gjuhësore. Ai/ajo kujdeset të përfshijë gjithë nivelet e nxënësve në grupe dhe t'u ndajë detyrat, duke u siguruar të gjithëve mbështetje dhe respekt për kontributin e dhënë në produktin e përbashkët. Këto forma rrisin shkallën e zotërimit të gjuhës dhe, njëkohësisht, i bën nxënësit më bashkëveprues, më të përgjegjshëm dhe tolerantë ndaj mendimit të të tjerëve.

Përdorimi i gjuhës në klasë

Në këtë nivel, nxënës/i,-ja ka vështirësi në përdorimin e gjuhës angleze, për të shprehur njohuritë e konsoliduara në gjuhën amtare, megjithatë mësues/i,-ja e nxit dhe e mbështet maksimalisht në përdorimin e saj. Disa herë, mësues/i,-ja thërret në ndihmë dhe gjuhën amtare, për të shmangur keqkuptimet në situata të caktuara. Gjuha angleze mbetet mbizotëruese gjatë procesit mësimor.

Të mësuarit e gramatikës

Në nivelin B.1.2, njohuritë gramatikore përshkallëzohen në sasi dhe në vështirësi, por nxënësit mësojnë gramatikën në shërbim të komunikimit, larg mësimin tradicional të rregullave gramatikore. Nxënësit ekspozohen ndaj njohurive të reja gramatikore, gjatë trajtimit të përmbajtjes së materialit të ofruar përmes tematikës apo funksioneve gjuhësore e komunikuese. Përdorimi dhe ngulitja e mëtejshme e njohurive gramatikore sigurohet nëpërmjet veprimtarive dhe praktikave komunikuese.

Qortimi i gabimeve

Qortimi i gabimeve bëhet me shumë kujdes, në mënyrë që të mos shkurajohen nxënësit gjatë të shprehurit në gjuhën angleze, sidomos në këtë nivel gjuhësor ku nxënësit ende nuk kanë fituar sigurinë e duhur për të vepruar lirshëm me gjuhën.

Qortimi i kujdesshëm nxit iniciativën, motivon nxënës/in,-en të eksperimentojë me njohuritë që ka dhe e bën atë më vetëbesues. Rrjedhshmëria gjuhësore është shumë e rëndësishme në këtë fazë, prandaj mësues/i,-ja ndërhyt me takt, përdor forma të larmishme, qorton më shpesh kur nxënës/it,-et praktikojnë strukturat gramatikore dhe, më rrallë, kur ata janë duke punuar në grup, duke debatuar, apo duke diskutuar për tema të ndryshme.

Puna e diferencuar me nxënësit

Me qëllim që të arrihen objektivat sipas standardeve të përcaktuara për nivelin B.1.2, mësues/i,-ja planifikon punën e diferencuar me nxënësit.

Meqë niveli i arritjeve të nxënësve që i nënshtrohen programit të gjuhës angleze të klasës së 12-të, nuk është i njëjtë për të gjithë nxënësit, është e domosdoshme që veprimtaria mësimore të bazohet në parimet e pedagogjisë së diferencuar, ku çdo nxënës/e të ndihet aktiv/e, duke vënë në funksion njohuritë gjuhësore që ai/ajo ka, si dhe mundësitë në shërbim të të nxënësit të tij/saj të mëtejshëm. Prandaj, mësues/i,-ja planifikon një sërë metodash mësimdhënieje, teknika, strategji, forma vlerësimi që u përshtaten jo vetëm veçorive moshore të adoleshencës, por edhe temperamenteve individuale. Gjithashtu, mësues/i,-ja identifikon aftësinë përthithëse dhe mënyrat e veçanta të të nxënësit, duke përzgjedhur ato më efikasat për gjithsecilin.

Me qëllim që t'i tërheqë të gjithë nxënësit në mësim, mësues/i,-ja duhet të përdorë disa *teknika*, si:

- Të dëgjojë me kujdes nxënësit, kur flasin, dhe t'u japë përgjigje nxënësve në kohën e duhur;
- të ndjekë ecurinë e çdo individi duke mbajtur shënimet përkatëse;
- të ndajë përgjegjësitë e nxënësve për veprimtaritë individuale apo në grup;
- të japë vazhdimisht përshkrime të punës së nxënësve;
- të kërkojë prej nxënësve vlerësime të punës së tij/saj, me qëllim që të reflektojë ndaj dobësive;
- të motivojë nxënësit në mënyrë të barabartë;
- të nxisë pjesëmarrjen e nxënësve indiferentë në punën në grup dhe të nxjerrë në pah punën e tyre.

7. VLERËSIMI

Zbatimi i udhëzimeve për përdorimin e programit të klasës së 12-të bën të mundur vënien në praktikë të një mënyre vlerësimi bashkëkohore të dijeve të nxënës/it,-es, me bazë vlerësimin komunikativ me shkrim dhe me gojë gjatë gjithë procesit mësimor. Kjo metodë vlerësimi, që mbështetet në Kuadrin e Përbashkët Europian të Referencave për Gjuhët dhe në Portofolin Europian për Gjuhët, jo vetëm përshkon gjithë procesin mësimor, por shërben dhe për përmirësimin e këtij procesi.

Vlerësimi i nxënës/it,-es bëhet me notë sipas sistemit të vlerësimit të vendosur nga MASH-i dhe AVA. Ky vlerësim nuk përfundon me vendosjen e notës. Ai përqendrohet tërësisht në monitorimin dhe në vlerësimin e njohurive të nxënësve të përfuara në vazhdimësi, si dhe të rezultateve të arritura gjatë procesit të mësimdhënies/mësimnxënies.

Kur vlerësimi mbështetet në aktivitetet e organizuara në klasë, të parashikuara në program në përputhje me objektivat e tij, ai siguron:

- Një matje të rregullt të ecurisë së nxënës/it,-es në gjuhën angleze;
- një informacion për rivlerësim të përmbajtjes lëndore, si dhe cakton detyrat për të ardhmen;
- një përmirësim të njohurive të nxënës/it,-es;
- një përgjegjshmëri të të gjithë pjesëmarrësve në procesin e mësimdhënies / mësimnxënies (nxënës, mësues të gjuhës angleze dhe mësues ndërlëndorë, drejtori shkolle, inspektorë të arsimit për gjuhën angleze dhe, detyrimisht, edhe prindër).

Vlerësimi mbështetet tërësisht në objektivat e programit lëndor dhe mësues/i,-ja nuk ka të drejtë të vlerësojë nxënës/in,-en për ata objektiva të arritjes që nuk përshkruhen në program.

Objektiv i vlerësimit nuk janë vetëm njohuritë dhe aftësitë, por dhe qëndrimet e nxënësve, si qëndrimet etiko-sociale, në përgjithësi, dhe ato të bashkëpunimit me të tjerët, në veçanti. Vlerësimi i nxënës/it,-es duhet të jetë objektiv dhe i matshëm. Asgjë nuk është më nxitës, sesa sukcesi i arritur duke u përballur me gjendjen reale në të cilën ndodhet një nxënës/e.

Mësues/i,-ja monitoron dhe vlerëson detyrat, duke përcaktuar objektiva të qartë.

Mësues/i,-ja përdor vetë dhe ndihmon edhe nxënësit që të përdorin një larmi mënyrash vlerësimi.

Vlerësimi mund të organizohet në disa forma:

Vlerësimi i dijeve (ose i niveleve), ku përfshihet vlerësimi i objektivave specifike. Ky vlerësim ka lidhje me atë çfarë është mësuar gjatë një jave, një muaji ose një semestri, pra me punën që është bërë me tekstin dhe programin. Vlerësimi i dijes është i bazuar në orën e mësimit. Kështu, ai i përgjigjet një vështrimi të brendshëm. Ky lloj vlerësimi është pozitiv për faktin se është më afër përvojës së nxënës/it,-es

Vlerësimi i kapaciteteve (ose i zbatimit të aftësive, ose i performancës), që është vlerësimi i asaj që nxënësit mund të bëjnë ose dinë në raport me zbatimin e saj në jetën e përditshme dhe i lejon çdonjërit të pozicionohet aty ku e meriton, pasi rezultatet janë më se të dukshme.

Vlerësimi mund të bëhet individual ose në grup, në klasë ose jashtë saj. Nxënësi/i,-ja vlerësohet me notë, ndërsa demonstroi arritjet e tij/saj me gojë, me shkrim, ose nëpërmjet veprimtarish e produktesh të tjera, si: vallëzon, eksperimenton, prodhon një maket etj.

Vlerësimi me shkrim dhe me gojë klasifikohet në:

Vlerësim formues, me anë të të cilit merret informacion rreth asaj që është arritur nga nxënësi/i,-ja në formimin e tij/saj gjuhësor, në përputhje me objektivat e caktuar.

Vlerësim diagnostikues, i cili bëhet në mënyrë të vazhdueshme, për të marrë informacion rreth përgatitjes ditore dhe përvetësimit të materialit gjuhësor të dhënë më parë. Gjithashtu, ai jep informacion për efektivitetin e të nxënësit dhe ndihmon në ecurinë e mëtejshme të mësimdhënies/nxënies.

Vlerësim motivues, i cili nxiti dëshirën e nxënës/it,-es për mësimin e gjuhës angleze. Ky vlerësim është i vazhdueshëm dhe gjatë gjithë procesit mësimor. Mësues/i,-ja realizon këtë lloj vlerësimi duke gjetur shprehjet e duhura motivuese, si p.sh.: *mirë, shumë mirë* etj., dhe duke përdorur materiale që nxisin vlerësimin motivues të nxënësit, p.sh.: përgatitja e dosjes së arritjeve të nxënës/it,-es si pjesë e portofolit evropian të gjuhëve, ku nxënësi/i,-ja vendos certifikata, provime, projekte, dëshmi etj. që provojnë ecuri të tij/saj në gjuhë.

Vlerësimi përfundimtar

Në përfundim të semestrit të parë, për çdo nxënësi/e përllogaritet nota semestrale dhe, në përfundim të vitit shkollor, nota vjetore. Nota e semestrit të parë dhe nota vjetore përllogariten duke pasur si të dhëna fillestare të gjitha notat e nxënës/it,-es të shënuara në regjistër. Notat gjatë vitit shkollor nuk kanë të njëjtën peshë në njehsimin e notës semestrale dhe asaj vjetore. Pësha e një note përcaktohet nga lloji i saj.

Dallojmë katër lloje notash:

- nota e vlerësimeve të përditshme,
- nota e provimeve periodike me shkrim,
- nota e punimeve të nxënësve,
- nota e provimit përfundimtar (nëse mësuesi e zhvillon edhe këtë).

Duhet treguar kujdes:

- Para testimit duhet dhënë një model, që t'u tregohet nxënësve se si do të bëhet testimi.
- Të caktohen më parë qëllimet e testimit për të kaluar më pas në zhvillimin e tij.
- Vlerësimi mund të jetë individual ose në grup.
- Në rastet kur testet hartohen me pyetje të llojeve të ndryshme, ato të grupohen sipas llojit të tyre, p.sh.: pyetje me zgjedhje të shumëfishtë bashkë, ato me çiftim bashkë e kështu me radhë.

Disa udhëzime për vlerësimin

Është e domosdoshme që mësues/i,-ja të mos përdorë vetëm një formë vlerësimi, por larmi formash, duke u krijuar nxënësve mundësi të vlerësohen në atë mënyrë që është e përshtatshme për çdo individ. Kështu p.sh., një nxënës/e përgjigjet më mirë me gojë, një tjetër me shkrim, njëri i shpreh bukur dhe me emocion mendimet në një pyetje të hapur, një tjetër jo, por e ka të lehtë në pyetjet e mbyllura etj.

Vlerësimet e përfundimeve të nxënësve të trajtohen me kompetencë e jo si mesatare aritmetike e notave të vlerësimit formues.

Të kihet parasysh që përparimi i nxënës/it,-es, si dhe një gjykim përmbledhës në përfundim të periudhës bazuar në objektiva, përbën vlerësimin përfundimtar. Vonesat e dhënies së përfundimeve të vlerësimit dhe analiza e tyre nga mësues/i,-ja e ulin shumë vlerën e korrigjimit të gabimeve.

Shënimet të jenë të thjeshta, por të pasura. Është e domosdoshme që, përveç regjistrit të klasës, mësues/i,-ja të mbajë shënime të tjera për punën e çdo nxënës/i,-e dhe të krijojë një portofol të punës së tij me nxënësit. Ato ndihmojnë në njohjen dhe në vlerësimin e arritjeve, në diagnostikimin e në riparimin e vështirësive dhe lehtësojnë vlerësimet përmbledhëse.

Vlerësimi i nxënësit përshkon gjithë procesin mësimor dhe shërben për përmirësimin e këtij procesi. Vlerësimi i nxënësit nuk ka për qëllim të vetëm vendosjen e notës dhe as nuk përfundon me vendosjen e saj.

Vlerësimi në lëndën e gjuhës së huaj fokusohet në aftësinë e zotërimit të koncepteve kyç të gjuhës së huaj dhe të aplikimit të këtyre koncepteve. Vlerësimi i aftësive do të vërë theksin në sjelljen e nxënësve në një punim të caktuar, sjelljen në grup dhe aftësinë e tyre për të përdorur burime të ndryshme për marrjen e informacionit në gjuhë të huaj, si dhe vlerësimin në mënyrë kritike të këtij informacioni.

Vlerësimi mbështetet tërësisht në objektivat e programit lëndor dhe mësuesi nuk ka të drejtë të vlerësojë nxënësit për ata objektiva të arritjes që nuk përshkruhen në program.

Objektiv i vlerësimit nuk janë vetëm njohuritë dhe aftësitë, por dhe qëndrimet e nxënësve, si qëndrimet etike e sociale, në përgjithësi, dhe ato të bashkëpunimit me të tjerët, në veçanti.

Mësues/i,-ja zhvillon vetë si dhe ndihmon nxënësit dhe, së bashku, zhvillojnë një larmi mënyrash vlerësimi.

Metodat e vlerësimit, të përdorura në gjuhë të huaj, do të përfshijnë:

- Testet me shkrim për të kontrolluar arritjet e nxënësve në lidhje me objektivat e programit,
- monitorimin e punës në grup të nxënësve,
- punët eksperimentale, raportet e punës,
- projektet, prezantimet e kërkimeve.

Vlerësimi mund të bëhet individual ose në grup, në klasë ose jashtë saj. Mësues/i,-ja nuk e ka të detyrueshëm vlerësimin me notë të nxënësve në çdo orë mësimore.

Si rregull, nxënësit dhe mësuesit duhet të bashkëbisedojnë lirshëm, si partnerë, rreth përvetësimit të materialeve mësimore të zhvilluara në klasë dhe kryerjes së detyrave jashtë klase. Herë pas here, mësues/i,-ja duhet të vlerësojë me notë, duke ua bërë të qartë nxënësve, që në fillim, qëllimin e vlerësimit dhe kriteret e tij.

Vlerësimi me shkrim shërben për aftësimin e nxënësve në komunikimin me shkrim dhe mund të realizohet jo vetëm me laps e letër, por edhe në rrugë elektronike. Mësues/i,-ja vlerëson nxënës/in,-en me notë për parashtrimet me shkrim në provimet periodike me shkrim dhe në prezantimet me shkrim të punimeve të tij/saj, të zhvilluara vetë ose në grup. Mësues/i,-ja planifikon provime periodike me shkrim për blloqe të gjera orësh mësimore, që përbëhen nga një apo disa kapituj, të cilët i bashkojnë objektiva të ndërlidhur të të nxënësve. Në përshtatje me qëllimin e vlerësimit me shkrim, ai/ajo përdor lloje të ndryshme testesh, që nga testet disaminutëshe për një objektiv të veçantë të nxënësve, tek ato njëorësh. Planifikohen teste me alternativa ose zhvillim, detyra tematike, projekte kurrikulare etj.

Vlerësimi në gjuhë të huaj do të fokusohet në aftësitë e nxënësve në lidhje me të kuptuarit dhe me përdorimin e këtyre njohurive.

Portofoli i nxënës/it.-es, si një mundësi vlerësimi e vetëvlerësimi, është një koleksion i punimeve përgjatë vitit shkollor për lëndën. Portofoli i nxënës/it.-es mund të përmbajë provime me shkrim, detyra tematike, projekte kurrikulare, fotografi e produkte të veprimtarive kurrikulare. Përzgjedhjet për portofolin bëhen nga nxënës/i,-ja, ndërsa mësues/i,-ja rekomandon.

Vetëvlerësimi

Vetëvlerësimi është një tjetër element i rëndësishëm i vlerësimit në mësimin e gjuhës angleze, ku secili jep gjykimin për zotësinë e vet. Vetëvlerësimi është një plotësues i domosdoshëm i vlerësimit nga mësues/i,-ja dhe nga provimet, madje dhe nga prindërit e institucione të tjera vlerësuese. Vetëvlerësimi ka efekt, kur ai u referohet normave dhe kapacitetit që korniza e gjuhëve parashtron për grupmoshën e nxënësve dhe kur ky vlerësim është i lidhur me një përvojë të veçantë, që mund të jetë ajo e kalimit të testeve. Vënia e synimeve të qarta në program mundëson vetëvlerësimin në vazhdimësi.

PEGJ-i është dokumenti që çdo nxënës që mëson një gjuhë, ose ka mësuar një gjuhë, i cili është në shkollë ose jashtë saj, mund të shënojë njohuritë e tij gjuhësore dhe eksperiencat kulturore. PEGJ-i nxit çdo nxënës të mësojë më shumë gjuhë, edhe në nivele modeste, dhe të vazhdojë t'i mësojë ato gjatë gjithë jetës. PEGJ-i nxit nxënësin të përmirësojë mësimin dhe kapacitetin e vlerësimit të aftësive të tij në fushën e gjuhëve. Përdorimi i PEGJ-it favorizon lëvizjen në Europë, duke informuar aftësitë për gjuhët në

mënyrë të qartë dhe të krahasueshme në nivel ndërkombëtar. PEGj-i kontribuon në mirëkuptimin reciprok në Europë nëpërmjet eksperiencës së kulturave të tjera dhe me ndihmën e kapaciteteve të komunikimit në shumë gjuhë.

Nxënësit vlerësojnë punën e tyre në çifte. Më pas mësues/i,-ja dhe nxënësit bëjnë komentim përfundimtar.

Nxënësit, gjithashtu, vlerësojnë punën e njëri-tjetrit në grupe, duke marrë role të ndryshme, madje dhe pa nevojën e ndihmës së mësuesit.

Nxënës/i,-ja mban shënim arritjet e tij/saj, duke përdorur edhe gjuhën amtare.

Mësues/i,-ja bisedon me nxënës/in,-en individualisht dhe tregon arritjet e tij/saj.

Interesi më i madh i vetëvlerësimit qëndron në faktin se ai është faktor motivimi dhe ndërgjegjësimit. Vetëvlerësimi i ndihmon nxënësit të njohin pikat e tyre të forta dhe të dobëta dhe kështu, të organizojnë më mirë të nxënët e tyre. Nga vetëvlerësimi përfiton si nxënës/i,-ja, ashtu dhe mësues/i,-ja.